

ช่วยในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

003403

นายมนูญ เอี่ยมวิสัย

~~"This document is the property of the Thailand Information Center (TIC), Chulalongkorn University and is to be returned within two weeks to the Thailand Information Center, Ratasart Building, Chulalongkorn University"~~

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาครูศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

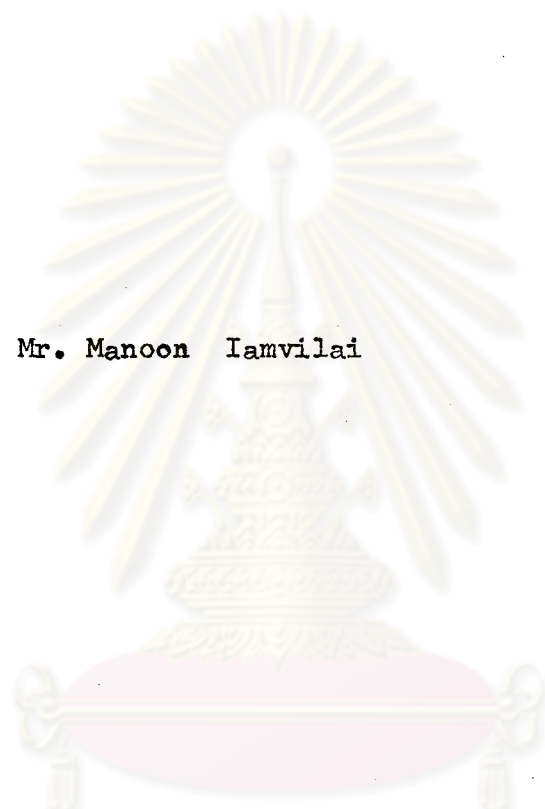
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

i 16990717

๑

MORALE OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN
EDUCATIONAL REGION 6

Mr. Manoon Iamvilai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

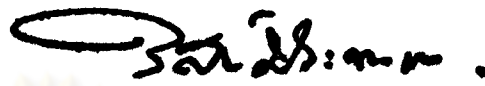
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

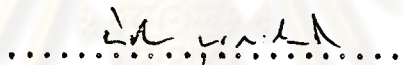
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนประกอบ
การศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

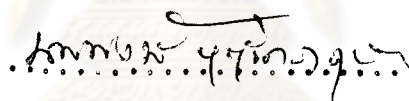

.....
คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการทรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย   คร. อมรชัย   กนต์เมธ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6

ชื่อ นายมนู เอี่ยมวิสัย แผนกวิชาบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ระหว่างสังกัด อายุราชการ และวุฒิทางครู

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 แปรผันไปตามความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน
2. ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 อยู่ในระดับปานกลาง
3. ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดเทศบาล มีความรู้สึกต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญแตกต่างกัน
4. ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี อายุราชการ 5 - 10 ปี และอายุราชการมากกว่า 10 ปี มีความรู้สึกต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ

ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

5. ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีวุฒิ ป.กศ.หรือเทียบเท่า หรือต่ำกว่า ป.กศ. หรือไม่มีวุฒิทางครู, วุฒิ ป.กศ.สูง หรือ พ.ม. หรือเทียบเท่า และวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้สึกท้อป้จจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ในปีการศึกษา 2518 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 356 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 178 คน และสังกัดเทศบาล จำนวน 175 คน รวมทั้งสิ้น 711 คน

2. การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปสอบถามครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 600 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.39

3. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติหาค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้

t - test

สรุปผลการวิจัย

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีความรู้สึกท้อป้จจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ป้จจัยในเรื่องความรู้สึกภูมิใจและเห็นความสำคัญองงาน การระบุตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา และสถานภาพและการยอมรับนับถือ

ส่วนป้จจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานที่ครูมีความรู้สึกอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ป้จจัยในเรื่องสวัสดิการในหน่วยงาน ความเพียงพอของรายได้จากการปฏิบัติงาน และสภาพการปฏิบัติงาน

2. ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 อยู่ในระดั้ปานกลาง

3. สังกัดโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีผลทำให้ความรู้สึกของครูต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ในเรื่องนโยบายและการบริหาร การติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ ความสามารถของผู้ร่วมงาน การระบุมือตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความมั่นคงในการทำงาน และความพึงพอใจในหน่วยงาน แตกต่างกัน

4. อายุราชการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยส่วนรวมไม่มีผลทำให้ความรู้สึกของครูต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ในเรื่องความเพียงพอของ รายได้จากการปฏิบัติงาน ความเป็นมิตรและความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ความสามารถของผู้ร่วมงาน โอกาสก้าวหน้า และสวัสดิการในหน่วยงาน แตกต่างกัน

5. วุฒิของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยส่วนรวม มีผลทำให้ความรู้สึกของครูต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ในปัจจัยเรื่องความเป็นมิตรและความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา โอกาสก้าวหน้า การระบุมือตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน และความรู้สึกภูมิใจและเห็นความสำคัญของงาน แตกต่างกัน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

General Education schools, and municipal schools feel differently toward factors influencing morale.

4. The elementary school teachers in Educational Region 6 who have below 5 years, 5 - 10 years, and above 10 years of teaching experience feel differently toward factors influencing morale.

5. The elementary school teachers in Educational Region 6 who have different teaching professional qualifications feel differently toward factors influencing morale.

Procedures

The sample of this study was composed of seven hundred and eleven elementary school teachers in Educational Region 6 in the academic year of 1975. A questionnaire was sent to a sample of elementary school teachers and 84.39 percent of questionnaires were completed and returned. The analysis and reporting of data were conducted by using arithmetic mean, standard deviation, and t - test.

Conclusions

1. The feeling of elementary school teachers in Educational Region 6 toward factors influencing morale such as a feeling of pride and importance in the job, identification with the organization, supervisory-employee relations, status and recognition were rather high.

Factors influencing teachers' morale such as employee benefits, pay, and working conditions were rather low.

2. The morale level of the elementary school teachers in Educa-

tional Region 6 was average.

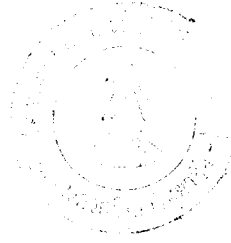
3. The schools under the auspices of the Department of General Education, Changwat Administrative Organization, and Municipality caused the elementary school teachers' feeling to be different toward factors influencing morale such as policy and administration, adequacy of communication, competence of colleagues, identification with the organization, security of job, and organization satisfaction.

4. The amount of years in teaching experience did not cause the elementary school teachers' feeling to be different toward factors influencing morale such as pay, friendliness and cooperation of employees, competence of colleagues, chances for growth and advancement, and employee benefits.

5. The teaching professional qualifications caused the elementary school teachers' feeling to differ in factors influencing morale such as friendliness and cooperation of employees, supervisory-employee relations, chances for growth and advancement, identification with organization, and a feeling of pride and importance in the job.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กติกกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำ เป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. อมรชัย ทันติเมธ ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. พิชัย บุรณะสมบัติ และอาจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุศลย์ อาจารย์แผนกวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดี ตั้งแต่เริ่มแรก จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จบริบูรณ์

นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์ ประชาน จันทร์เจริญ อาจารย์ ม.ร.ว. จุรีพรหม กมลาคัน อาจารย์ สาราญ สารสุวรรณ และ อาจารย์ พีรศักดิ์ ทองมาก ที่ได้ให้กำลังใจและให้เอกสารต่าง ๆ ที่มีข้อมูลอันมีคุณค่ายิ่งต่อการค้นคว้าวิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวนามมาข้างต้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

มณู เอี่ยมวิสัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
ภูมิหลังของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	8
2 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน	14
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงานของครู	25
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	36
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36

	สมมุติฐานในการวิจัย...	36
	ประชากร...	37
	กลุ่มตัวอย่าง...	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย...	40
	การสร้างแบบสอบถาม...	41
	ลักษณะแบบสอบถาม...	42
	เกณฑ์การให้คะแนน...	42
	การวิเคราะห์แบบสอบถาม...	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล...	43
	การวิเคราะห์ข้อมูล...	44
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล...	48
5	สรุป อภิปรายและขอเสนอแนะ...	83
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย...	83
	สมมุติฐานในการวิจัย...	83
	ผลการวิจัย...	85
	อภิปราย...	86
	ขอเสนอแนะ...	91
	บรรณานุกรม...	94
	ภาคผนวก...	99
	ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย...	118

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด สังกัด จำนวนโรงเรียน และจำนวนครู ของโรงเรียน... .. 39
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ สถานภาพทางครอบครัว และระดับชั้น ที่สอน... .. 49
3	ภาวะแรงจูงใจ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับความสำคัญของความรู้สึก ของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน... .. 51
4	ค่าสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูระหว่างครูสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดเทศบาล... .. 54
5	ค่าสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีอายุราชการต่างกัน... .. 62
6	ค่าสถิติพื้นฐานและผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน... .. 70
7	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกตามโรงเรียน อำเภอ และจังหวัด... .. 100
8	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างสังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตามโรงเรียน อำเภอ และ จังหวัด... .. 102

- 9 จำนวนครูกลุ่มตัวอย่างสังกัดเทศบาล จำแนกตามโรงเรียน อำเภอ และ
จังหวัด... .. 103
- 10 ค่าอ่านาจจำแนกที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญ
ในการปฏิบัติงานของครู เป็นรายชื่อ... .. 114
- 11 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามสังกัด และจังหวัด. 117

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย